

Michael Pröbsting

Brics, en imperialistled allians

Links International Journal of Socialist Renewal, 30 augusti 2023

[22-24 augusti 2023 höll Brics-länderna ett toppmöte i Johannesburg. Där beslöt man bl a att utvidga Brics. I följande artikel diskuterar artikelförfattaren Brics karaktär och färdriktning.]

Utvidgningen av Brics – förkortning för Brasilien, Ryssland, Indien, Kina och Sydafrika – med sex nya medlemmar var förvisso det viktigaste beslutet på alliansens femtonde toppmöte i Sydafrika. De nya länderna – Argentina, Etiopien, Iran, Saudiarabien, Egypten och Förenade Arabemiraten – kommer att ansluta sig den 1 januari 2024.

Egentligen var toppmötet i Johannesburg en vändpunkt inte bara på grund av beslutet att utöka antalet medlemmar till elva, utan också genom den stora uppmärksamhet och dragningskraft som alliansen fått. Kring 65 statschefer och politiska ledare närvarade på toppmötet.¹ Över 40 länder har uttalat intresse av att få gå med i Brics och 23 har formellt ansökt om medlemskap. Vidare kommer Brics bank – Den Shanghaibaserade Nya utvecklingsbanken – att få fler medlemmar. Enligt dess chef – Brasiliens tidigare president Dilma Roussef – finns planer på ytterligare 15 medlemsstater.²

Med utvidgningen kommer Brics – som numera också kallas Brics+ – globala tyngd att växa. Med cirka 3,6 miljarder invånare ökar dess andel av jordens befolkning från 41,2 procent till 46,5 procent. Dess andel av världens totala BNP har angetts öka från 23 procent till 29-30 procent samt till 36-37 procent med avseende på köpkraft. Brics kommer också att stå för 38,3 procent av den totala industriproduktionen i världen – den viktigaste delen av kapitalistisk värdeproduktion. Utvidgningen kommer också att öka dess andel av den totala exporten i världen från 20,2 procent till 25,1 procent.

¹ Jevans Nuabiage, "BRICS adds 6: new 'heavyweights' boast oil and deep pockets, while others help 'future-proof' the bloc, analysts say", South China Morning Post, 22 augusti 2023.

² Philip Pilkington, "An expanding BRICS should worry the West", 24 augusti 2023, <https://unherd.com/the-post/an-expanding-BRICS-should-worry-the-west/>

Värt att notera är också att Brics position stärks i en rad viktiga ekonomiska sektorer. Till exempel kommer dess andel av oljeproduktionen att öka från 20,4 procent till 43-44 procent. Brics+ svarar nu för nästan hälften av livsmedelsproduktionen i världen (49 procent av vete 2021 och 55 procent av ris). Brics-länderna kontrollerar vidare viktiga områden av de metaller som behövs i högteknologi (t ex 79 procent av aluminiumproduktionen och 77 procent av produktionen av palladium).³

Allt detta gör Brics+ klart större än den västliga G7-alliansen (USA, Tyskland, Frankrike, Storbritannien, Japan, Kanada och Italien) inte bara beträffande befolkning, utan också vad gäller ekonomisk tyngd. G7 har tillsammans 29,9 procent av världens totala BNP och 30,5 procent av världens industriproduktion.

Brics klasskaraktär

För marxister måste utgångspunkten för en politisk värdering av Brics+ vara en analys av dess klasskaraktär. Samtliga medlemsstater är ju kapitalistiska, eftersom alla länder på jorden för närvarande är kapitalistiska. * Det är emellertid också nödvändigt att granska om dessa länder ingår bland dem som dominerar världspolitiken och den globala ekonomin, dvs om de är imperialistiska eller halvkoloniala.⁴

Flertalet av de elva medlemmarna av Brics+ är inte imperialistiska stater, utan snarare halvkoloniala. Givetvis är skillnaderna betydande mellan dessa halvkolonier. En del är utvecklade industriländer (som Brasilien, Argentina, Sydafrika, Iran, Egypten), en del har en speciell prägel som förmögna genom olje- och gasrikedomar (SaudiArabien och Förenade Arabemiraten) eller med regional maktställning (Indien). I Etiopiens fall handlar det snarast om en fattig halvkoloni.⁵

En politisk eller ekonomisk institutions karaktär bestäms emellertid inte av majoriteten av medlemsstaterna, utan mer av dem som dominerar där. Det är för övrigt förklaringen till att FN är en imperialistdominerad institution – trots att de fem imperialistiska staterna med veto-rätt bara utgör en liten minoritet av de 193 medlemsstaterna. Eller, för att ta ett annat exempel, det är också orsaken till att den Eurasiatiska militäralliansen CSTO har imperialistisk karaktär trots att Ryssland är den enda imperialistiska staten av de sex medlemmarna.

I Brics fall är det Kina och Ryssland som ingår i den lilla kretsen av ledande imperialistiska stormakter. Bägge är globala politiska aktörer och medlemmar av FN:s säkerhetsråd med vetorätt. Kina har blivit den största utmanaren till USA – dominanten sedan länge. Det är den

³ Beträffande siffrorna, se t ex *BRICS: Joint Statistical Publication 2023*; UNCTAD: *BRICS Investment Report, 2023*; Marcus Lu, "Visualizing the BRICS Expansion in 4 Charts", 24 augusti 2023 <https://www.visualcapitalist.com/visualizing-the-brics-expansion-in-4-charts/>; "BRICS Accounts for Almost 45% of Global Oil Reserves After Expansion", 25 augusti 2023, <https://www.rogtecmagazine.com/brics-accounts-for-almost-45-of-global-oil-reserves-after-expansion/>; Countercurrents Collective, "BRICS Will Change The Power Balance In The Global Energy Market", 28 augusti 2023, <https://countercurrents.org/2023/08/brics-will-change-the-power-balance-in-the-global-energy-market/>

* Det påståendet kan ifrågasättas: Är även Kuba kapitalistiskt, och Nordkorea? / Red.

⁴ Två böcker av Michael Pröbsting utgör de mest ingående arbetena om marxismens teori om imperialismen: *Anti-Imperialism in the Age of Great Power Rivalry. The Factors behind the Accelerating Rivalry between the U.S., China, Russia, EU and Japan. A Critique of the Left's Analysis and an Outline of the Marxist Perspective*, RCIT Books, Wien, 2019, <https://www.thecommunists.net/theory/anti-imperialism-in-the-age-of-great-power-rivalry/>; *The Great Robbery of the South Continuity and Changes in the Super-Exploitation of the Semi-Colonial World by Monopoly Capital Consequences for the Marxist Theory of Imperialism*, RCIT Books, 2013, <https://www.thecommunists.net/theory/great-robbery-of-the-south/>

⁵ För en diskussion om halvkoloniala länder med vissa särdrag, se t ex Michael Pröbsting, "Semi-Colonial Intermediate Powers and the Theory of Sub-Imperialism. A Contribution to an ongoing debate amongst Marxists and a proposal to tackle the problem", 1 augusti 2019, <https://www.thecommunists.net/theory/semi-colonial-intermediate-powers-and-the-theory-of-sub-imperialism/>.

ledande ekonomiska makten inom Brics och svarade 2021 för drygt 70 procent av sammanlagd BNP inom alliansen.⁶ Även om den andelen nu efter utvidgningen kommer att sjunka till 63,4 procent, är Kina fortfarande den klart dominerande kraften.⁷

Ryssland är en annan politisk och ekonomisk huvudaktör inom Brics, om än svagare än Kina.⁸ Dock är det en ledande militärmakt med tillgång till 5 889 kärnvapenstridsspetsar – fler till och med än USA.⁹

Det är de båda stormakterna som präglar Brics. Det säger mycket att det var Beijing och Moskva som var drivande bakom utvidgningen av blocket från fem till elva medlemsstater, medan regeringarna i de övriga tre länderna var tämligen motvilliga. Men Xi och Putin är fast beslutna att stärka Brics som politisk allians då de behöver en effektiv motvikt mot Väst-dominerade block som G7.

⁶ UNCTAD: *BRICS Investment Report*, 2023, sid. 5.

⁷ För vår analys av kapitalismen i Kina och dess omvandling till en stormakt, se t ex Michael Pröbstings bok: *Anti-Imperialism in the Age of Great Power Rivalry. The Factors behind the Accelerating Rivalry between the U.S., China, Russia, EU and Japan. A Critique of the Left's Analysis and an Outline of the Marxist Perspective*, RCIT Books, Wien, 2019, <https://www.thecommunists.net/theory/anti-imperialism-in-the-age-of-great-power-rivalry>; se även av samme författare, ”Chinese Imperialism and the World Economy” i andra utgåvan av *The Palgrave Encyclopaedia of Imperialism and Anti-Imperialism*, Immanuel Ness och Zak Cope (red.), Palgrave Macmillan, Cham, 2020, https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007%2F978-3-319-91206-6_179-1;

”China: An Imperialist Power ... Or Not Yet? A Theoretical Question with Very Practical Consequences! Continuing the Debate with Esteban Mercatante and the PTS/FT on China's Class character and consequences for the revolutionary strategy”, 22 januari 2022, <https://www.thecommunists.net/theory/china-imperialist-power-or-not-yet>; ”China's transformation into an imperialist power. A study of the economic, political and military aspects of China as a Great Power” (2012) i *Revolutionary Communism*, n° 4, <http://www.thecommunists.net/publications/revcom-number-4>; ”How is it possible that some Marxists still Doubt that China has Become Capitalist? (A Critique of the PTS/FT), An analysis of the capitalist character of China's State-Owned Enterprises and its political consequences”, 18 september 2020, <https://www.thecommunists.net/theory/pts-ft-and-chinese-imperialism-2>;

”Unable to See the Wood for the Trees (PTS/FT and China). Eclectic empiricism and the failure of the PTS/FT to recognise the imperialist character of China”, 13 augusti 2020, <https://www.thecommunists.net/theory/pts-ft-and-chinese-imperialism>; ”China's Emergence as an Imperialist Power” i *New Politics*, Summer 2014 (Vol. XV-1, Whole #:57). Se många fler RCIT dokument på RCIT:s hemsida, <https://www.thecommunists.net/theory/china-russia-as-imperialist-powers>.

⁸ RCIT har publicerat en rad dokument om kapitalismen i Ryssland och dess utveckling till att bli en imperialistisk makt. De viktigaste är flera broschyrer av Michael Pröbsting: *The Peculiar Features of Russian Imperialism. A Study of Russia's Monopolies, Capital Export and Super-Exploitation in the Light of Marxist Theory*, 10 augusti 2021, <https://www.thecommunists.net/theory/the-peculiar-features-of-russian-imperialism/>; av samme författare, *Lenin's Theory of Imperialism and the Rise of Russia as a Great Power. On the Understanding and Misunderstanding of Today's Inter-Imperialist Rivalry in the Light of Lenin's Theory of Imperialism. Another Reply to Our Critics Who Deny Russia's Imperialist Character*, augusti 2014, <http://www.thecommunists.net/theory/imperialism-theory-and-russia>;

”Russia as a Great Imperialist Power. The formation of Russian Monopoly Capital and its Empire – A Reply to Our Critics”, 18 mars 2014 (den broschyren innehåller ett dokument skrivet 2001 där vi för första gången betecknade Ryssland som imperialistiskt), <http://www.thecommunists.net/theory/imperialist-russia/>; se även följande artiklar av samme författare,

”Imperie-ism” vs en marxistisk analys av imperialismen (debatt med argentinske ekonomen Claudio Katz), 3 mars 2023, <https://links.org.au/empire-ism-vs-marxist-analysis-imperialism-continuing-debate-argentinian-economist-claudio-katz>; ”Russia: An Imperialist Power or a 'Non-Hegemonic Empire in Gestation'? A reply to the Argentinian economist Claudio Katz”, i *New Politics*, 11 augusti 2022 på <https://newpol.org/russia-an-imperialist-power-or-a-non-hegemonic-empire-in-gestation-a-reply-to-the-argentinian-economist-claudio-katz-an-essay-with-8-tables/>; [Rysk imperialism och dess monopol](https://www.thecommunists.net/theory/rysk-imperialism-och-dess-monopol) (original i *New Politics*, Vol. XVIII, n° 4, Winter 2022, https://newpol.org/issue_post/russian-imperialism-and-its-monopolies/); ”Once Again on Russian Imperialism (Reply to Critics). A rebuttal of a theory which claims that Russia is not an imperialist state but would be rater 'comparable to Brazil or Iran', 30 mars 2022, <https://www.thecommunists.net/theory/once-again-on-russian-imperialism-reply-to-critics/>. Se en rad andra RCIT dokument i denna fråga på RCIT:s hemsida, <https://www.thecommunists.net/theory/china-russia-as-imperialist-powers>.

⁹ SIPRI Yearbook 2023: *Armaments, Disarmament and International Security*, sid. 248.

Sammanfattningsvis kan vi säga att även om Brics huvudsakligen består av halvkoloniala länder från det Globala Syd, så är det två imperialistiska stormakter – Kina och Ryssland – som dominerar. Därmed är det en imperialistled allians.

”En meningslös förkortning”?

Även om en del intelligenta västliga iakttagare oroar sig för utvidgningen av Brics tonar andra ner blockets betydelse. *Bloomberg*, en större nyhetsbyrå i tjänst hos amerikanskt monopolkapital, publicerade en enfaldig kommentar under rubriken ”Brics föga mer än en meningslös förkortning”. Där hette det vidare att vad alliansens ledare sagt och gjort på toppmötet i Johannesburg ”sträckte sig från det halvt farsartade till det meningslösa”.¹⁰ Sådana uttalanden återspeglar arrogansen hos västliga makter oförmögna att inse sin egen kris och förfall. Att komma med så orimliga uttalanden påminner om de tyska nazisternas dåraktiga herrefolksmentalitet då man så sent som 1944 vägrade gå med på att man höll på att bli besegrad av slaviska *Untermenschen*.

Givetvis befinner sig Brics fortfarande i en uppbyggnadsfas på vägen till att bli ett fullt ut fungerande politiskt block – i motsats till en etablerad allians som G7. Det stämmer också att det finns gott om inre motsättningar i Brics. En del medlemsstater fortsätter att ha mer eller mindre nära relationer till USA-imperialismen och har ingen lust att liera sig med Kina och Ryssland mot deras västliga rivaler. Dessutom finns sedan länge spänningar mellan Kina och Indien, vilket emellanåt leder till sammandrabbningar vid gränsen.

Samtidigt som allt detta stämmer går det inte att bortse från de grundläggande tendenserna bakom Brics. Som vi ofta konstaterat i våra arbeten befinner sig de gamla västliga imperialistiska staterna i en långsiktig nedgångsprocess eftersom den kapitalistiska värdeproduktionen alltmer förflyttas till andra ställen (i första hand Kina). Konsekvensen blir att större delen av världens industriproduktion och handel inte längre sker i länder i Väst. USA ha dessutom redan blivit passerat (eller nästan) av Kina beträffande nyckelindikatorer som antalet globalt ledande företag eller miljardärer.¹¹

Vi får heller inte glömma att även den västliga G7-alliansen regelbundet präglats av olika motsättningar. Se bara på den ekonomiska maktkampen mellan USA och Japan på 1980-talet eller Trumps hot mot västeuropeiska ”allierade” 2017-20 eller Washingtons sabotage mot North Stream 2022.*

Visserligen står G7 för närvarande relativt enat i sanktionerna mot Ryssland (och, i mindre grad, i motståndet mot Kina). Men, för det första, kan det snabbt förändras efter presidentvalet i USA i november nästa år om Trump åter skulle ta plats i Vita huset. För det andra är den relativa enheten mellan G7-länderna baserad på gemensamma intressen av att sätta stopp för uppkomsten av nya imperialistiska makter i öst.

Samma divergerande intressen finns också inom Brics och bland de länder som vill ansluta sig till alliansen: de är beslutna att bryta upp Västs långvariga hegemoni inom internationella

¹⁰ Pankaj Mishra, ”BRICS shows it’s little more than a meaningless acronym. The group seeks to counter US influence but mostly practices cynical expedience”, *Bloomberg*, 25 augusti 2023, <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2023-08-25/brics-shows-it-s-little-more-than-a-meaningless-acronym>.

¹¹ För en detaljerad diskussion om de ekonomiska och militära styrkeförhållandena mellan stormakterna med ett stort antal siffror, se t ex kapitel V till VII i Michael Pröbstings ovan nämnda bok, *Anti-Imperialism in the Age of Great Power Rivalry*.

*”Washingtons sabotage mot North Stream” är otvivelaktigt ett förhastat påstående, om förf. menar att USA låg bakom attentatet. De pågående undersökningarna lutar snarare åt att det var proukrainska element som utförde dådet (via en inhyrd segelbåt). Men inte heller den är bevisad ännu. När det gäller teorin att det var USA som låg bakom, se Simon Piranis artikel [Nord Stream-explosionerna – Mycket talar mot Seymour Hersh](#)

politiska och ekonomiska institutioner. Det återspeglas i Brics krav på reformering av Världshandelsorganisationen WTO och Bretton Woods-institutionerna för att ”ge en större roll åt nya marknader och utvecklingsländer, inklusive en ledarroll i Bretton Woods-institutionerna”.¹²

Ännu viktigare är att Brics-länderna är beslutna att sätta stopp för USA-dollarn inom handel och finansiella institutioner (som Swift). Det önskemålet avspeglas i ”Johannesburg II-deklarationen” från toppmötet, där alliansen manar till användning av nationella valutor och inte USA-dollarna. (”Vi understryker vikten av att uppmuntra användning av lokala valutor i internationell handel och finansiella transaktioner inom Brics men också med deras traditionella handelspartners. Vi uppmuntrar också stärkandet av motsvarande nätverk inom banksektorn mellan Brics-länderna och att underlätta uppgörelser i lokala valutor. Vi uppdrar åt våra finansministrar och/eller våra centralbankschefer att ta frågan om lokala valutor i beaktande som betalningsinstrument och plattformar samt redovisa detta vid nästa toppmöte.”)¹³

Det råder inget tvivel om att sådana önskemål sporrats än mer av Västs sanktioner mot Ryssland och den de facto expropriering som skett av miljarder av Rysslands valutareserver.¹⁴

Kort sagt har båda allianser – G7 såväl som Brics – sina inre motsättningar. De förenas emellertid också av gemensamma intressen. Det innebär inte att sådana inre motsättningar inte kommer att leda till kriser och rent av att den ena eller andra medlemmen av dessa allianser väljer att gå sin egen väg. Även om sådana händelser skulle innebära en viktig förändring ändrar det inte den underliggande processen: den accelererande rivaliteten mellan imperialistiska makter i Väst och Öst och upprättandet av politiska allianser kring ledande rivaler på ömse sidor.

Det är den sortens inom-imperialistisk rivalitet som är drivkraften bakom Kinas och Rysslands vilja att göra Brics till en politisk allians. Och det är den sortens rivalitet som lett till en viss ökad sammanhållning inom G7.¹⁵

Reaktionärt tal om ”en multi-polär värld”

Det är bara en sådan marxistisk analys av de grundläggande processerna i den nuvarande världsordningen som gör det möjligt att förstå Brics klasskaraktär. En analys som är diametralt motsatt synsättet hos olika stalinistisk-putinistiska partier eller populistiska och socialdemokratiska krafter i den Progressiva Internationalen (med [Bernie] Sanders, Lula,

¹² XV BRICS Summit Johannesburg II Declaration, ”BRICS and Africa: Partnership for Accelerated Growth, Sustainable Development and Inclusive Multilateralism”, Sandton, Gauging, Sydafrika, 23 augusti 2023, sid. 3.

¹³ XV BRICS Summit Johannesburg II Declaration, sid. 14.

¹⁴ Vi har analyserat den frågan, t ex i Michael Pröbsting, ”Inter-imperialist rivalry in the specter of de-dollarization: On the decline of the US Dollar since the start of the Ukraine War”, 12 maj 2023, <https://links.org.au/inter-imperialist-rivalry-and-specter-de-dollarization-decline-us-dollar-start-ukraine-war>.

¹⁵ RCIT har i en rad olika sammanhang behandlat inter-imperialistisk rivalitet mellan stormakterna. Se t ex RCIT: ”World Perspectives 2021-22: Entering a Pre-Revolutionary Global Situation”, 22 augusti 2021, <https://www.thecommunists.net/theory/world-perspectives-2021-22>; se även Michael Pröbstings bok, *Anti-Imperialism in the Age of Great Power Rivalry. The Factors behind the Accelerating Rivalry between the U.S., China, Russia, EU and Japan. A Critique of the Left’s Analysis and an Outline of the Marxist Perspective*, RCIT Books, Wien, 2019, <https://www.thecommunists.net/theory/anti-imperialism-in-the-age-of-great-power-rivalry/>; se även följande arbeten av samme författare, ”A Really Good Quarrel, US-China Alaska Meeting: The Inter-Imperialist Cold War Continues”, 23 mars 2021, <https://www.thecommunists.net/worldwide/global/us-china-alaska-meeting-shows-continuation-of-inter-imperialist-cold-war/>; ”Servants of Two Masters. Stalinism and the New Cold War between Imperialist Great Powers in East and West”, 10 juli 2021, <https://www.thecommunists.net/theory/servants-of-two-masters-stalinism-and-the-new-cold-war>; för fler arbeten om denna fråga, se RCIT:s hemsida, <https://www.thecommunists.net/theory/china-russia-as-imperialist-powers> samt <https://www.thecommunists.net/worldwide/global/collection-of-articles-on-the-global-trade-war/>.

Varoufakis och Corbyn som de mest framträdande namnen). Endera stöder de krafterna öppet ”socialismens” Kina och det ”antiimperialistiska” Ryssland, eller också betraktar de Beijing och Moskva som ”ett mindre ont” som objektivt spelar en progressiv roll, eftersom de står upp mot ”det hegemoniska USA” som enda företrädaren för imperialism.

De krafterna förordar ”en multi-polär världsordning”, dvs en global ordning icke dominerad av USA/Väst, där flera stormakter existerar parallellt. Med andra ord förespråkar de en världsordning där östliga stormakter som Kina och Ryssland har lika mycket att säga till om som USA, Västeuropa och Japan.

Vi har betecknat det projektet som reaktionärt. En ”multi-polär världsordning” innebär inte, och kan inte göra det, jämställdhet för länderna i det Globala Syd – den innebär, och kan inte göra något annat, att ett fåtal nya stormakter blir ”jämställda” med den gamla härskarmakten. Det är en plan för ”multi-imperialism”, dvs att flera rivaliserande imperialistiska makter existerar parallellt. Sedan slutet av 1800-talet har historien visat att en sådan situation oundvikligt leder till konflikter och ytterst till världskrig. Att förespråka en ”multi-polär världsordning” är objektivt ett projekt för stöd till en pro-östlig socialimperialism eftersom det innebär stöd till Kina och Ryssland mot Väst.¹⁶

I samband med detta ska vi kortfattat tillägga att Brics-alliansens reaktionära karaktär klar framgår av att den omfattande ”Johannesburg II-deklarationen” (26 sidor) inte med ett ord uttrycker någon som helst sympati md det Ukraina som i februari 2022 invaderades av Putin som sedan dess smulats sönder av obarmhärtiga ryska bombangrepp.¹⁷ Samtidigt uttalar deklarationen sympati för Assaddiktaturen i Syrien (”Vi välkomnar att Arabrepubliken Syrien åter fått bli medlem av Arabförbundet”).¹⁸ Detta är särskilt skamligt när den syriska revolutionen nu upplever en dramatisk comeback med en ny våg massprotester med krav på störtande av den tyranniska regimen.¹⁹ Så mycket för det ”progressiva” alternativet till imperialisterna i Väst.

Ingen progressiv allians? Visst, men ...

Till sist ska vi i korthet behandla inställningen hos en internationell trotskistisk organisation i Latinamerika – *Fracción Trotskista* ledd av PTS (FT/PTS) i Argentina.

I motsats till ovan nämnda stalinist-putinister, populister och socialdemokrater vägrar kamraterna i FP/PTS helt korrekt att utmåla Brics som något slags progressiv allians. De varskor om att ”den utmaning detta block kan utgöra för de stora imperialistiska makterna gör det inte till någon bundsförvant för förtryckta folk. Brics utgör inte någon form av ’godartat alternativ’ till den rådande internationella ordningen.” Man framhåller också: ”Brics sprider illusioner om att nya relationer och förändrade allianser mellan borgerliga stater kan erbjuda en väg till arbetarklassens frigörelse.”²⁰

¹⁶ Om detta se exv. Michael Pröbsting, ”Multi-Polar World Order = Multi-Imperialism. A Marxist Critique of a concept advocated by Putin, Xi, Stalinism and the ’Progressive International’ (Lula, Sanders, Varoufakis)”, International Secretary of the Revolutionary Communist International Tendency (RCIT), 24 februari 2023.

¹⁷ Vi hänvisar läsaren till en specialsida på vår hemsida med alla RCIT:s dokument om kriget i Ukraina och den pågående konflikten mellan Nato och Ryssland finns samlade,

<https://www.thecommunists.net/worldwide/global/compilation-of-documents-on-nato-russia-conflict/>.

¹⁸ XV BRICS Summit Johannesburg II Declaration, sid. 5 resp. 6.

¹⁹ Läsaren hänvisas till en specialsida på vår hemsida med alla dokument om den syriska revolutionen samlade, <https://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/collection-of-articles-on-the-syrian-revolution/>.

²⁰ Esteban Mercatante och Santiago Montag, ”The Expansion of BRICS Change the Capitalist Framework of the Alliance. Six new countries are set to be full members of the BRICS alliance. But the blocks challenge to the imperialist powers does not turn it into an ally of the oppressed peoples”, 25 augusti 2023, <https://www.leftvoice.org/the-expansion-of-brics-doesnt-change-the-capitalist-framework-of-the-alliance/>.

Naturligtvis kan vi bara kraftfullt hålla med om den inställningen. FT/PTS analys nöjer sig emellertid inte med detta. Man skriver: ”Vidare är den eventuella utmaning Brics utgör för USA:s och Västs hegemoni något som görs inom en kapitalistisk logik. Medlemmarna av alliansen är inte ute efter att stärka arbetarklassens makt i sina länder, utan i stället att stärka sin egen position inom kapitalets internationella relationer.”

Givetvis är det korrekt att säga att Brics+ är en ”kapitalistisk allians”. Men det är en ganska meningslös självklarhet. I själva verket är idag varenda allians mellan stater en ”kapitalistisk allians”, eftersom det sedan kapitalismen återupprättats i forna stalinistiska staten inte finns något annat än kapitalistiska stater i världen.

Därmed räcker det inte med att erkänna den kapitalistiska prägel hos en stat eller en allians. Det gäller att analysera vilken sorts kapitalistiska länder vi talar om – och om de är imperialistiska eller halvkoloniala. Som framgått ovan betraktar vi Brics+ som en imperialistled allians. Kamraterna i FT/PTS har inte samma uppfattning. Skälet till det är att de – i motsats till RCIT – inte karakteriserar Kina och Ryssland som imperialistiska stormakter.²¹ Därmed kommer kamraterna inte längre än till en ytlig karakteristik av Brics+ som ”kapitalistiskt” och ”inte progressivt”.

Konsekvenser för marxistisk taktik

Detta är en ytterst relevant fråga, eftersom diskussionen inte handlar om abstrakta skiljelinjer. I själva verket får karakteriseringen av stater respektive allianser mellan stater djupgående konsekvenser för marxisters taktik. I en konflikt mellan en imperialistisk stat (eller en allians av stater) och en halvkoloni (eller flera halvkoloniala länder) tar vi normalt ställning för den senare. Därför stödde vi Argentina mot Storbritannien 1982, Afghanistan och Irak mot USA (2001 respektive 2003), eller Tjetjenien och Syrien mot Ryssland (1994-96 och 1999-2000 respektive 2015).²²

Däremot tar marxister inte ställning i konflikter mellan imperialistiska stater eftersom ”båda är värre”. I den sortens konflikter förordar vi revolutionär defaitism mot båda (”dubbel defaitism”). Det innebär obevekligt motstånd mot båda lägren i syfte att utveckla klasskampen mot båda regeringarna. (Det finns också konflikter av motsägelsefull karaktär, men vi kommer inte att gå in på den frågan här utan hänvisar läsaren till en nyligen publicerad artikel.)²³

Hur ska då marxister ställa sig i konflikter mellan västlig och östlig imperialism, mellan G7 och Brics? Just nu inskränker sig de konflikterna till sanktioner, protektionism, upprustning, osv. Men förr eller senare kommer sådana diplomatiska och ekonomiska spänningar att leda till sammandrabbningar och krig. Då RCIT betraktar båda läger/allianser som imperialistiska intar vi en dubbelt defaitistisk hållning i sådana konflikter.

Men hur kommer de kamrater att ställa sig, som vägar att beteckna Kina och Ryssland respektive Brics+ som imperialister? Eftersom de bara betraktar Väst som imperialistiskt, men

²¹ För vår diskussion med FT/PTS om Rysslands och Kinas imperialistiska karaktär, se några arbeten i de två fotnoterna ovan om RCIT-dokument om de båda stormakterna.

²² För en översikt om vår historia eller stöd till antiimperialistisk kamp de fyra senaste decennierna (med länkar till dokument, bilder, videor), se texten i artikeln av Michael Pröbsting, ”The Struggle of Revolutionaries in Imperialist Heartlands against Wars of their ‘Own’ Ruling Class. Examples from the history of the RCIT and its predecessor organisation in the last four decades”, 2 september 2022, <https://www.thecommunists.net/theory/the-struggle-of-revolutionaries-in-imperialist-heartlands-against-wars-of-their-own-ruling-class/>.

²³ Om detta se texten av Michael Pröbsting, ”Marxist Tactics in Wars with Contradictory Character. The Ukraine War and war threats in West Africa, the Middle East and East Asia show the necessity to understand the dual character of some conflicts”, 23 augusti 2023, <https://www.thecommunists.net/theory/marxist-tactics-in-wars-with-contradictory-character/>.

inte Kina och Ryssland, kommer de att ställa sig på de senares sida mot USA och dess allierade? Det säger inte kamraterna i FT/PTS, men det är irriterande att de vägrar beteckna stormakterna i öst som imperialistiska i motsats till deras västliga rivaler. Eller kommer de att som vi inta en dubbelt defaitistisk hållning? I själva verket tiger de fullständigt om konsekvenserna av sin analys beträffande program och taktik.

För alla socialister är det avgörande att klargöra analysen av de stora dragen i världspolitiken som utvidgningen av Brics och Kinas och Rysslands utveckling till imperialistiska makter. De som delar uppfattningen att alla stormakter – i Väst som i Öst – är imperialistiska och orubbligt måste bekämpas av socialister måste gå samman och bygga ett konsekvent antiimperialistiskt motstånd.

Lästips

[Vart går Brics](#) (artikelsamling, augusti 2023)

Martine Orange: [Brics till attack mot dollarns diktatur](#) (augusti 2023)

Se även:

[Brics vill ändra världsordningen – men tvistar om hur](#) (*Utrikesmagasinet*)

[Putin använde Brics-toppmötet till att rättfärdiga Rysslands krig i Ukraina](#) (*Svenska Yle*)

Marcus Björk: [Därför kan ”Brics Plus” inte utmana G7 eller USA](#) (*Kinamedia*)

[BRICS+ emerge from Johannesburg humbled as sub- \(not anti- or inter-\) imperialists](#)